

Úplné pokrytí cílové populace kolorektálním screeningem v tříletém intervalu

VERZE 2025-02.01

Metodický popis

Autorský kolektiv:	Kateřina Hejčmanová ¹ , Monika Ambrožová ¹ , Renata Chloupková ¹ , Ondřej Májek ¹ ¹ Ústav zdravotnických informací a statistiky České republiky, Národní screeningové centrum, Praha
Recenzenti:	Komise pro program screeningu kolorektálního karcinomu
Datum vytvoření dokumentu:	15.01.2025
Datum poslední aktualizace:	14.10.2025
Datum vyjádření pověření pro ochranu osobních údajů UZIS:	06.02.2025
Datum schválení poradou vedení UZIS:	12.02.2025
Typ výstupu:	Otevřená data
ID výstupu:	PPS-02-06
Klíčová slova	NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, ČSÚ, Český statistický úřad, prevence, screening kolorektálního karcinomu, kolorektální karcinom
EuroVoc	NT2 státní zdravotní služba, NT2 prevence nemocí, NT1 rakovina
Citace:	Hejčmanová K., Ambrožová M., Chloupková R., Májek O. Úplné pokrytí cílové populace kolorektálním screeningem v tříletém intervalu. <i>Národní zdravotnický informační portál</i> [online]. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR a Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR, 2025. Dostupné z: http://www.nzip.cz/data/2327-kolorektum-pokryti-uplne-trilete-otevrena-data . ISSN 2695-0340.
Datová sada dostupná na:	http://www.nzip.cz/data/2327-kolorektum-pokryti-uplne-trilete-otevrena-data
Kontakt:	analyzy@uzis.cz

1 Popis datové sady

1.1 Primární cíl

Datová sada umožňuje vypočítat úplné pokrytí osob screeningovou kolonoskopií, screeningovým TOKS (test na okultní krvácení do stolice), diagnostickým TOKS nebo jinou kolonoskopií v rozšířeném tříletém intervalu za dané období. Sledovaný indikátor je hodnocen v rámci monitoringu screeningového programu tlustého střeva a konečníku.

Uživatel může údaje stratifikovat dle základních charakteristik osob (pohlaví, věk, okres nebo kraj bydliště). Údaje lze rovněž sledovat v čase.

Jedná se o agregovanou datovou sadu, úplné pokrytí je agregováno dle charakteristik osob, kterým byly sledované výkony vykázaný.

1.2 Základní informace

Indikátor lze vypočítat jako podíl počtu osob s provedenou screeningovou kolonoskopií, screeningovým TOKS, diagnostickým TOKS nebo jinou kolonoskopií v určitém časovém intervalu (čitatel) a celkového počtu osob z cílové populace sledovaného roku (jmenovatel). V případě, že bylo osobě vykázano více těchto vyšetření ve sledovaném roce, je uvažováno pouze vyšetření se závažnějším výsledkem. Indikátor hodnotí podíl osob ve věku 50 a více let, které během rozšířeného tříletého intervalu absolvovaly alespoň jedno screeningové nebo diagnostické vyšetření (v případě screeningové kolonoskopie v desetiletém intervalu) z celkového počtu osob ve věku 50 a více let. Pokud bylo osobě provedeno více těchto vyšetření, je uvažováno pouze jedno, a to v následujícím pořadí: screeningová kolonoskopie, screeningový TOKS, TOKS+ kolonoskopie, diagnostická kolonoskopie, diagnostický TOKS. Pro výpočet byly použity zdravotní výkony 15105 a 15107 (screeningová kolonoskopie) a 15118, 15119, 15120 a 15121 (screeningový test na okultní krvácení do stolice), 15101, 15103 (TOKS+ kolonoskopie), 15403, 15404 (diagnostická kolonoskopie), 81561, 81733 (diagnostický TOKS).

Obsah datové sady dále zahrnuje přehled základních sociodemografických údajů, kraj a okres bydliště pacienta.

Datová sada vzniká v souladu s národní metodikou tvorby otevřených dat a je dostupná v národním katalogu.

1.3 Interpretace a informační hodnota a případné limity

Datová sada vychází z dat Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZZS) obsahujícího data o vykázaných zdravotních službách hrazených z veřejného zdravotního pojištění. Kvalita této datové sady je závislá na úplnosti a validitě vykazovaných dat. Počet osob v cílové populaci byl zjištěn z dat Českého statistického úřadu (ČSÚ).

Datová sada byla připravena na základě individuálních dat NRHZZS dostupných od roku 2010. Do analýzy nebyly zahrnuty osoby bez vyplněného okresu, pohlaví a osoby mladší 50 let. Osoby, které zemřely do roku, ke kterému je indikátor hodnocen (včetně), nejsou v úplném pokrytí uvažovány. Věk byl určen k roku, pro který bylo úplné pokrytí hodnoceno. Indikátor je hodnocen ve tříletém intervalu.

Data o zdravotních službách mimo veřejné zdravotní pojištění (samoplátci, připojištění...) nebo služby nevykazované zdravotní pojišťovně nejsou v datové sadě k dispozici.

Z důvodu ochrany osobních údajů fyzických osob je limitována úroveň detailu popisných charakteristik (geografická lokalizace do úrovně okresu, věk na 5leté věkové kategorie).

1.4 Příklady použití

Typickým příkladem využití dat je výpočet úplného pokrytí cílové populace screeningovým nebo diagnostickým vyšetřením v tříletém intervalu z dostupných informací o počtu osob s provedenou screeningovou kolonoskopií, screeningovým TOKS, diagnostickým TOKS nebo jinou kolonoskopií v daném intervalu uvedeného výše (čitatel) a celkového počtu osob z cílové populace sledovaného roku (jmenovatel).

Datová sada umožňuje provést základní popisné statistiky o úplném pokrytí cílové populace, například:

- Hodnocení vývoje úplného pokrytí cílové populace screeningovým nebo diagnostickým vyšetřením v tříletém intervalu v jednotlivých letech
- Vizualizace vývoje úplného pokrytí cílové populace screeningovým nebo diagnostickým vyšetřením v tříletém intervalu v jednotlivých letech
- Stratifikace úplného pokrytí v tříletém intervalu dle věku, pohlaví, kraje a okresu bydliště pacienta

Příklad konkrétního výstupu: Uživatel provádí hodnocení úplného pokrytí screeningovým nebo diagnostickým vyšetřením v tříletém intervalu v cílové populaci mužů ve věku 50 a více let v roce 2022 se zaměřením na muže žijící v Olomouckém kraji a okrese Prostějov.

1.5 Ochrana osobních údajů

Datová sada je připravována v souladu se zákonem 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §73 odst. 8 a zákonem 110/2019 Sb. §16.

Pro odstranění rizika identifikace fyzických nebo právnických osob jsou data kompletně anonymizována a neobsahují žádné identifikátory umožňující propojení řádků mezi sebou, jednotlivé řádky souboru jsou tak zcela nezávislé.

1.6 Klíčová slova

NRHZS, Národní registr hrazených zdravotních služeb, ČSÚ, Český statistický úřad, prevence, screening kolorektálního karcinomu, kolorektální karcinom

1.7 Klasifikace dle EuroVoc

NT2 státní zdravotní služba, NT2 prevence onemocnění, NT1 rakovina

2 Technická charakteristika

- Periodicita aktualizace: 1x ročně za uzavřený kalendářní rok
- Formát datové sady: csv
- Počet záznamů: 16 016
- Počet popisných atributů: 10
- Velikost: 1,2 MB

3 Zdroj dat

Zdrojem dat pro datové sady je databáze Národního registru hrazených zdravotních služeb (NRHZS), která je ve správě ÚZIS ČR dle zákona 372/2011 Sb. (Zákon o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování) §77a. Počet osob v cílové populaci byl zjištěn z dat Českého statistického úřadu (ČSÚ).

4 Agregace a transformace dat

Datová sada obsahuje agregované počty unikátních osob s daným výkonem (screeningová kolonoskopie, screeningový TOKS, diagnostický TOKS, jiná kolonoskopie) za sledované období a agregované počty osob v populaci (demografie). Datum vykazání sledovaného výkonu je převedeno na rok, věk pacienta je transformován do 5letých věkových kategorií.

5 Atributy datové sady

1. Rok

Název parametru: rok

Datový typ: numeric

Popis parametru: Označení roku, ke kterému je vztažen výpočet úplného pokrytí v tříletém intervalu

Možné hodnoty: 2012 – poslední uzavřený rok

2. Pohlaví pacienta

Název parametru: pohlavi

Datový typ: string

Popis parametru: Pohlaví pacienta

Možné hodnoty:

1) Z – žena

2) M – muž

3. Věková skupina – kód

Název parametru: vek_kod

Datový typ: numeric

Popis parametru: Kód pětileté věkové skupiny vycházející z [Číselníku věkových skupin NZIS](#)

Možné hodnoty: Kódy věkových skupin vycházející z číselníku věkových skupin; kódy odpovídají hodnotám pětiletých věkových skupin v rozsahu 50–84, 85+

4. Věková skupina – název

Název parametru: vek_nazev

Datový typ: string

Popis parametru: Název pětileté věkové skupiny

Možné hodnoty: pětileté věkové skupiny v rozsahu 50–84, 85+

5. Okres bydliště pacienta – kód

Název parametru: okres_lau_kod

Datový typ: string

Popis parametru: Kód okresu bydliště pacienta dle [číslníku ČSÚ](#)

Možné hodnoty:

1) CZ0100

2) CZ0201

3) CZ0202

...

77) CZ0806

6. Okres bydliště pacienta – název

Název parametru: okres_nazev

Datový typ: string

Popis parametru: Název okresu bydliště pacienta

Možné hodnoty:

- 1) Praha
- 2) Benešov
- 3) Beroun

...

77) Ostrava-město

7. Kraj pacienta – kód

Název parametru: kraj_nuts_kod

Datový typ: string

Popis parametru: Kód kraje bydliště pacienta dle [číselníku ČSÚ](#)

Možné hodnoty:

- 1) CZ010
- 2) CZ020
- 3) CZ031
- 4) CZ032
- 5) CZ041
- 6) CZ042
- 7) CZ051
- 8) CZ052
- 9) CZ053
- 10) CZ063
- 11) CZ064
- 12) CZ071
- 13) CZ072
- 14) CZ080

8. Kraj pacienta – název

Název parametru: kraj_nazev

Datový typ: string

Popis parametru: Název kraje bydliště pacienta

Možné hodnoty:

- 1) Hlavní město Praha
- 2) Středočeský kraj
- 3) Jihočeský kraj
- 4) Plzeňský kraj
- 5) Karlovarský kraj
- 6) Ústecký kraj
- 7) Liberecký kraj
- 8) Královéhradecký kraj

- 9) Pardubický kraj
- 10) Vysočina
- 11) Jihomoravský kraj
- 12) Olomoucký kraj
- 13) Zlínský kraj
- 14) Moravskoslezský kraj

9. Počet provedených vyšetření

Název parametru: pocet_vysetreni

Datový typ: numeric

Popis parametru: Počet provedených screeningových nebo diagnostických vyšetření

Možné hodnoty: celá čísla > 0

10. Cílová populace

Název parametru: populace

Datový typ: numeric

Popis parametru: Počet osob v cílové populaci z dat ČSÚ

Možné hodnoty: celá čísla > 0